

DOGFENNAU SY'N MYND GYDA'R MESUR
Caiff Nodiadau Esboniadol a Memorandwm Esboniadol eu hargraffu ar wahân.

Y Mesur Arfaethedig ynghylch Strategaethau ar gyfer Gofalwyr (Cymru)

[FEL Y'I CYFLWYNWYD]

CYNNWYS

1. Gofalwyr
2. Dyletswydd i lunio strategaeth
3. Gwybodaeth briodol a chyngor priodol
4. Ymgynghori
5. Darpariaeth bellach ynghylch strategaethau
6. Cyflwyno strategaeth ddrafft i Weinidogion Cymru
7. Cyfle i'r cyhoedd gael gweld strategaeth
8. Gorchmynion a rheoliadau
9. Cychwyn
10. Enw byr

Y Mesur Arfaethedig ynghylch Strategaethau ar gyfer Gofalwyr (Cymru)

[FEL Y'I CYFLWYNWYD]

MESUR gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud darpariaeth ar gyfer ac mewn cysylltiad â chyhoeddi a gweithredu strategaethau ar gyfer darparu gwybodaeth i ofalwyr ac ymgynghori â hwy.

1 Gofalwyr

- 5 (1) Yn y Mesur hwn ystyr "gofalwr" yw unigolyn sy'n darparu neu'n bwriadu darparu cyfran sylweddol o ofal yn rheolaidd ar gyfer –
- (a) plentyn sydd yn anabl o fewn ystyr Rhan 3 o Ddeddf Plant 1989, neu
 - (b) unigolyn sy'n 18 oed neu drosodd.
- 10 (2) Ond nid yw "gofalwr" yn cynnwys unigolyn sy'n darparu neu'n bwriadu darparu'r gofal hwnnw –
- (a) yn rhinwedd contract cyflogaeth neu contract arall gydag unrhyw berson, neu
 - (b) fel gwirfoddolwr i unrhyw gorff (p'un a ydyw'n un corfforedig ai peidio).
- 15 (3) Yn y Mesur hwn mae unrhyw gyfeiriad, mewn perthynas â gofalwr, at "y person y gofelir amdano" yn gyfeiriad at y person y mae'r gofalwr yn darparu neu'n bwriadu darparu'r gofal iddo.

2 Dyletswydd i lunio strategaeth

- 20 (1) Caiff Gweinidogion Cymru ei gwneud yn ofynnol drwy reoliadau i ddau neu fwy o awdurdodau perthnasol baratoi a chyhoeddi strategaeth yn nodi sut y byddant yn cydweithio –
- (a) i ddarparu gwybodaeth briodol a chyingor priodol i ofalwyr,
 - (b) i sicrhau, pan fo'n dod i ran unrhyw un o'r awdurdodau hynny i benderfynu pa wasanaethau (os o gwbl) sydd i'w darparu i ofalwr neu'r person y gofelir amdano, neu ar gyfer y naill neu'r llall ohonynt, yr ymgynghorir â'r gofalwr cyn bod y penderfyniad hwnnw'n cael ei wneud, ac
 - (c) i sicrhau bod yr awdurdodau yn ymgynghori â gofalwyr cyn eu bod yn gwneud penderfyniadau cyffredinol eu natur ynghylch darparu gwasanaethau i ofalwyr a'r personau y maent yn gofalu amdanynt, neu ynghylch darparu gwasanaethau ar eu cyfer.
- 30 (2) Rhaid i bob awdurdod perthnasol sy'n gyfrifol o dan is-adran (1) am baratoi a chyhoeddi strategaeth weithredu'r strategaeth.
- (3) Yr "awdurdodau perthnasol" yw –

- (a) unrhyw Fwrdd Iechyd Lleol a sefydlwyd o dan adran 11 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (p. 42);
- (b) unrhyw ymddiriedolaeth GIG a sefydlwyd o dan adran 18 o'r Ddeddf honno;
- (c) unrhyw Awdurdod Iechyd Arbennig a sefydlwyd o dan adran 22 o'r Ddeddf honno;
- (d) unrhyw gyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol.

- (4) At ddibenion is-adran (1)(b) ac (c) nid yw o bwys pwy sy'n darparu'r gwasanaethau.
- (5) Yn y Mesur hwn, ystyr "awdurdod cyfrifol", mewn perthynas â strategaeth, yw awdurdod y mae'n ddyletswydd arno o dan is-adran (1) i baratoi a chyhoeddi'r strategaeth.

3 Gwybodaeth briodol a chyngor priodol

- (1) Yn adran 2(1)(a) ystyr "gwybodaeth briodol a chyngor priodol" yw gwybodaeth a chyngor sy'n debyg o fod o ddiddordeb neu fudd i ofalwyr yn eu rôl fel y cyfryw, neu i'r person y gofelir amdano.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth bellach ynghylch beth sy'n wybodaeth briodol a chyngor priodol at ddibenion yr adran honno.
- (3) Mae gwybodaeth a chyngor a ddarperir i ofalwyr yn unol â strategaeth i'w darparu'n ddi-dâl.

4 Ymgynghori

Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth sy'n pennu'r camau y mae'n rhaid, neu y caniateir, i awdurdodau perthnasol eu cymryd er mwyn ymgynghori â gofalwyr fel a grybwyllir yn adran 2(1)(b) ac (c).

5 Darpariaeth bellach ynghylch strategaethau

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth bellach ynghylch paratoi a chyhoeddi strategaethau o dan adran 2.
- (2) Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys (ond nid yw wedi ei chyfyngu i'r canlynol)—
 - (a) darpariaeth bellach ynghylch y gwasanaethau y mae'r ddyletswydd i baratoi strategaeth yn gymwys iddynt;
 - (b) darpariaeth ynghylch y materion sydd i'w trin yn y strategaeth;
 - (c) darpariaeth ynghylch sut a phryd y mae'r strategaeth i'w chyhoeddi;
 - (d) darpariaeth ynghylch adolygu'r strategaeth yn gyson (gan gynnwys pennu cyfnod y bydd yn rhaid adolygu neu amnewid y strategaeth ar ei ôl);
 - (e) darpariaeth ynghylch yr ymgynghori y mae'n rhaid ymgymryd ag ef cyn paratoi, gweithredu neu adolygu'r strategaeth neu wrth wneud hynny;
 - (f) darpariaeth ar gyfer trefniadau i fonitro a gwerthuso'r broses o weithredu'r strategaeth.
- (3) Caiff Gweinidogion ddynodi, ar gyfer pob strategaeth, gorff GIG yn awdurdod arweiniol at ddibenion cydlynu a goruchwylio gwaith paratoi a chyhoeddi'r strategaeth (a chydlynu a goruchwylio unrhyw adolygiad dilynol ohoni).

- (4) Yn is-adran (3) ystyr “corff GIG” yw unrhyw un o’r cyrff a grybwyllwyd yn adran 2(3)(b) i (d).

6 Cyflwyno strategaeth ddrafft i Weinidogion Cymru

- (1) Rhaid i’r awdurdod arweiniol ar gyfer strategaeth (neu, pan na fo unrhyw awdurdod arweiniol, yr awdurdodau cyfrifol yn gweithredu ar y cyd) gyflwyno’r strategaeth ar ffurf drafft i Weinidogion Cymru.

- (2) Rhaid i Weinidogion Cymru –

(a) hysbysu’r awdurdodau cyfrifol eu bod wedi eu bodloni bod y strategaeth ddrafft yn cydymffurfio â’r gofynion a osodir gan neu o dan y Mesur hwn, neu

(b) os na chânt eu bodloni felly, rhoi i’r awdurdodau cyfrifol unrhyw gyfarwyddyd y mae Gweinidogion Cymru yn meddwl ei fod yn briodol er mwyn sicrhau bod y strategaeth yn cydymffurfio â’r gofynion hynny.

- (3) Rhaid i’r awdurdodau cyfrifol beidio â chyhoeddi strategaeth onid ydys wedi cydymffurfio –

(a) ag is-adran (2)(a), neu

(b) os yw Gweinidogion Cymru wedi rhoi cyfarwyddyd o dan is-adran (2)(b), â’r cyfarwyddyd hwnnw.

- (4) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth ynghylch sut a phryd y mae’n rhaid cydymffurfio â gofynion yr adran hon.

7 Cyfle i’r cyhoedd gael gweld y strategaeth

Rhaid i bob awdurdod sy’n gyfrifol am strategaeth drefnu bod copi ohoni ar gael i’w harchwilio, yn ddi-dâl, ar bob adeg resymol ym mhrif swyddfa’r awdurdod.

8 Gorchmynion a rheoliadau

- (1) Mae unrhyw bŵer i wneud gorchmyn neu reoliadau o dan y Mesur hwn yn arferadwy drwy offeryn statudol.

- (2) Caiff unrhyw orchmyn neu reoliadau o dan y Mesur hwn –

(a) gwneud darpariaeth wahanol ar gyfer achosion gwahanol neu at ddibenion gwahanol,

(b) gwneud unrhyw ddarpariaethau cysylltiedig, atodol, canlyniadol, dros dro, trosiannol neu ddarpariaethau arbed y gwêl Gweinidogion Cymru yn dda.

- (3) Mae offeryn statudol sy’n cynnwys rheoliadau a wneir o dan y Mesur hwn yn ddarostyngedig i’w ddiddymu yn unol â phenderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

9 Cychwyn

Daw’r Mesur hwn i rym yn unol â darpariaeth a wnaed gan Weinidogion Cymru drwy orchmyn.

10 Enw byr

Enw'r Mesur hwn yw Mesur Strategaethau ar gyfer Gofalwyr (Cymru) 2010.